

Asırlar boyunca gizli kalmış bir inanç, bu inancı yaşatmak uğruna can vermiş yüzbinlerin direngenliğinde, günümüzde karın altındaki kardelenler gibi başını göğe uzatıyor; yüzyıllardır üzerini örten kar ve soğuğa aldırmadan... Bu öyle bir inanç ki, renkleriyle göz alıcı, direngenliği ile şaşırtıcı... Bilinmek, sevilmek, korunmak, tarif edilmek istiyor bu kardelen...Rengini, kokusunu, güzelliğini yalnızca ıssız dağ başlarına çıkanlar değil, herkes fark etsin istiyor. Çünkü artık yalnızca ıssız dağ başlarında değil, dünyanın dört bir yanında yaşıyor bu inancın mensupları.

Sözünü ettiğimiz, hem tarihsel hem de sosyolojik olarak bir kardelene benzettiğimiz şey, Anadolu ve mezopotamya topraklarının çok özgün inancı olan, onca araştırma ve incelemeye karşın hala gerçek anlamıyla bilinmeye, keşfedilmeye, fark edilmeye ihtiyaç duyulan Aleviliktir. Bizim ise bu kısa yazıda üzerinde asıl durmak istediğimiz Alevilikte Semah konusudur.

Semah, Arapca kökenli bir sözcüktür. İşitmek, uçmak ve gökyüzü gibi anlamları vardır. Ayrıca terim olarak, müzik ezgilerini dinlemek, kendinden geçip dönmektir. Bu nedenle Alevilerin yaptıkları inançsal ritüele semah deniyor. Eldeki verilere göre semah sadece Alevilikte değil, bölgemizin eski inaçlarında da görölmektedir. Günümüzdeki yaygın inanışa göre Aleviler semahın ilk defa arşı aladaki kırklar ceminde dönüldüğüne inanırlar. İyi incelendiğinde semahın her figüründe bir anlam olduğu görülecektir. Semahta esas olarak gezegenlerin, güneş çevresinde dönüşleri simgelenir. Semah, günümüz inanışına göre ilk defa Kırklar meclisinde gerçekteştirilen inançsal bir ibadettir.

Semahın temel figürü bir yandan kendi ekseni etrafında dönerken, bir yandan da bir daire üzerinde yapılan dönüştür. Semah hem kendi ekseni hem de güneş çevresinde dönen gezegenlere, kendi çevrelerinde ve başka gök adalarının çevresinde dönen gök adalarına kadar, en küçükten en büyüğe yaşamın varoluşunun her evresinde var olan temel döngünün stilize edilmiş halidir.

Evrende her şeyin dönmesi olgusu Alevi ayetlerinde "bütün evren semah döner" dizesi ile en güzel ifadesine kavuşur. Semah yürümek Cem ayinine görsel olduğu kadar anlam bakımından da bir zenginlik katar. Aslında Semah ile Kozmos'un ruhu Cem Ayinine taşınmış olmaktadır. Semah aynı zamanda kadim bir bilginin görsel bir şölene ve kutsal bir gösteriye dönüştürölmüş halidir. Semah aynı zamanda Hakk ile bütünleşme halinin, yani varoluşun sembolüdür. Ana rahminde Kırkların tek bir cana dönüşmesini kutlamanın sembolüdür.

Alevilikte semahın anlam ve içeriği

İrfan Dayıoğlu tarafından yazıldı
Salı, 30 Aralık 2014 00:39 -

Aleviler için nasıl ki toplu olarak cemsiz ibadet düşünülmezse, semahsız da cem yürütülmesi düşünülemez. Alevilik gerçeğın kendisi olduğu için semah da gerçeğın parçasıdır.

Bir inanışa göre semah ilk defa Arş-ı Ala'da kurulan Kırklar Meclisinde Kırklar tarafından dönülmüştür. Yeryüzünde dönülen semah bu semahı yad etmek içindir. Bu yüzden semah yürünürken, "semahımız Kırklar Semahı olsun" diye dua edilir.

Bu duada şunlar söylenir; "semahlar saf ola, münafıklar berbat ola, gönüller abad ola. Yiğitler meydan ola, yardımcımız mert ola. Hizmetlerimiz boşa gitmeye, seyir için olmaya. Hak için ola. Döndüğümüz semahlar Kırklar'ın döndüğü semah ola. Birliğimiz, dirliğimiz ve beraberliğimiz kaim ola, daim ola. Dergah-ı ilahiye kayıt ola. Gerçeğe Hü."

Kırklar Meclisi ve Kırklar Cemi günümüz Aleviliğinde değışik söylencelere konu olmuştur. Bunun en bilineni ise Muhammedin misafir olduğu Kırklar Meclisi ve Cemi söylencesidir. Günümüzde içeriği hayli boşaltılmış olsada, eğer dikkatle incelenirse Muhammed'in girdiği Kırklar Meclisinde ne yöneten, ne de yönetilen vardır. Herkes eşittir bu mecliste. Nitekim Muhammet ne zamanki "yoktan var olmuş bir yoksul oğluyum" demiş, ondan sonra içeri girmesine müsaade edilmiştir. Yani kırklar meclisine katılan Muhammet artık bir peygamber değildir. Sıradan bir insandır. Çünkü Alevi yolunda yöneten seçilerek o makama gelir ve istenmediği zaman görevden alınır. Her Alevi ceminde Mürşit-Pir- Rehber katılanların rızalığını alarak cem yürütebilir.

Kırklar Meclisi söylencesinde görüldüğü üzere Kırkların tanrı katında yürüttükleri ibadet Namaz değil, kadın erkek birlikte yüz yüze yapılan cem olup semah yürümektir, burada hiyerarşi tanımaz bir eşitlik esastır. Öyküde de görüldüğü gibi Kırklar Muhammed'in Peygamberliğini tanımıyorlar. Ancak Muhammet bu kimliğinin sınırlarını bu meclise giriyor. Muhammed'in "siz bu mecliste kimsiniz?" Sorusuna "Biz Kırklarız", "küçüğünüz ve ulunuz kimdir?" sorusuna ise; "küçüğümüz de ulumuz da uludur, kırkımız bir, birimiz kırktır" diye cevap verilmiştir. Evet Muhammet Kırkların Meclisine katılmıştır. Kırkların sayısı önceden tamdır. 22 erkek, 17 kadın ve onlara yiyecek aramaya giden Selmanı Farisi eder 40.

Anlaşılacağı gibi, Kırkların Meclisine katılan Muhammet bu mecliste yapılan cem ile Alevi yoluna kabul edilmiştir. Yola kabul edilmiş ve Mürşit makamına seçilmiştir. Kırklar Meclisinde bir üzüm tanesini şerbet yaparak 40'a bölen Muhammet sınavı geçmiştir. Yani 40. Günün bitiminde ana rahmindeki cana verdiği şerbetle can katmıştır. Ve Kırklar bu yüzden Muhammedin de katılmasıyla hep birlikte semaha durarak bu bir oluş anını kutlamıştır.

Alevilikte semahın anlam ve içeriği

İrfan Dayıoğlu tarafından yazıldı
Salı, 30 Aralık 2014 00:39 -

Yine bazı Alevi araştırmacıları ise Kırklar söylencesini bir başka açıdan değerlendirmektedir. Bu anlayışa göre ; aslında Kırklar meclisi ismini Ana rahminde 40. Günün bitimiyle bir can haline gelen insan embriyonundan almaktadır. Alevilik varlığın doğum kapısından geldiğine inanır. Doğum kapısından çıkıp gelenler Hakk'ın varlığını ve birliğini ispat etmişlerdir. Hakk doğumda ispat olduğundan dolayı, doğumda olan sevgi Hakk'ın sevgisidir. Bu sevgi her kimde olursa Hakk onlarda mevcuttur. Hakk'ın emri ile doğan evlat ta Hakk ile bir doğar ve ana babasını Hakk bilir. Yani szn z Ana rahmi cem olunan yer, rahim kapısı ise hak kapısıdır. Hakkın evi ana rahmidir. İnsan ruhunun hakka ulaşacağı güne değin yaşama ağılan kapısıdır.

Zaman içinde takiyye yapmak zorunda kalan Aleviler Arş-ı alada tutulan ilk cem söylencesini ortaya atarak sırrı Muhammet-Ali perdesi ile örtmüşlerdir. Çünkü kendilerini İslam perdesi ile perdeleyen Aleviler zellikle 16. Yüzyıldan itibaren yaşamlarını sürdürebilmek için inançta takiyye yoluna giderek varlıklarını sürdürme kararı almışlar, bunun yanında bölgenin egemen devletlerinin baskısıyla birlikte de giderek zaman içinde, kuşaklar arası bilgi aktarımının zayıflığının da etkisiyle takiyyeyi bir gerçeklikmiş gibi algılamaya başlamışlardır.

Alevi inanç önderleri de bu yolu sürdürebilmek için sırrı sadece, sır saklayacaklarına inandıkları çok küçük bir kesime aktarmışlardır. Batında başka, Zahirde ise başka davranılmıştır. Alevinin hakikati doğum kapısıdır. Çünkü Alevi hiç bir şeyin yoktan var olmayacağını bilir.

“Kırklar arş üstüne kurdular cemi

Muhabbet hakkoldu sürdüler demi

Balıktan yarattı Mevla Adem'i

Ben ol zaman atam belinde idim” (Yeksani)

Alevilikte semahın anlam ve içeriği

İrfan Dayıoğlu tarafından yazıldı
Salı, 30 Aralık 2014 00:39 -

Aleviler yaratılışa değil varoluşa inanırlar;

“Alevilerde temelde Allah anlayışı yoktur. Yaratılışa inanmazlar. Aleviler, insanın evrimci bir mantıkla yaratıldığına inanırlar; ancak, Müslüman olmak zorunda kaldıklarında, bu inanışlarını saklamak zorunda kalmışlardır. Bu sırrı bildiğini inandığım Başköylü Hasan Efendi adlı Alevi piri, “Varlığın Doğuşu” adlı kitabında bu konuyu şöyle açıklar: “Baba mayayı ana sütüne katar, ana rahminde vücut tutar. Mayalanan maya 40 gün mayada kalır. 41. gün vücut hasıl olur.” Yani anne rahmindeki mayalanma 40 gün sürer. 41. gününde insanın ilk şekli oluşur. İlk insanın oluşumu 40. günden sonra, 41. günde gerçekleşir. Anne rahminde bebeğin ilk nüvesi tamamlanır. Bu da Alevi inancında çok önemli bir yer işgal eden “Kırklar Cemi-Meclisi” inancıdır.

“Kırklar Cemi”, insanın ilk kez belirmesi, ilk insanın ana rahminde toparlanması, cem olmasıdır. Bu da başka bir alemde, “Kubbe-i Rahman’da yani ana rahminde gerçekleşmektedir. Cem kavramı anne rahminde oluşan insanın ilk toparlanmasını, cem olmasını anlatmaktadır. Kırklar cemi ve semah insanın ana rahminde mayalandığı ilk 40 gün ile ilgilidir. 40 günden sonra da 41 yoktur. Yani Kırklar bir’e dönüşmektedir. Zaten Kırklar Söylencesi’nin bütün anlatımları da buna dönüktür. Kırklar cinsiyetsizdir, cinsiyet henüz oluşmamıştır. Bu yüzden Sırrı Hakikat Kapısı’ndan geçip Kırklar Cemi’ne girenlerin cinsiyetinin olmadığı kabul edilir. Bir başka deyişle, Adem’in Allah tarafından çamura şekil verilerek; kadının da onun kaburgasından yaratıldığı inanışına karşı, Aleviler evrimci bir mantıkla meseleye bakarlar. Ve insanın evrimin bir sonucu olarak doğduğuna inanırlar. Kırklar Cemi’yle de, erkeğin spermlerinin, kadının rahim içinde bulunan yumurtasını döllemesiyle ortaya çıkan embriyonun yolculuğunu tasvir ederler. Yani Semah sözle söylenemeyen bilimsel gerçeğin dans ile anlatılmasıdır. İlk 40 günün anlatılmasıdır. Alevi inanışı bu bilimsel düşüncenin sır edilmesidir.

Bugünün yaşayan Aleviliğine dışardan baktığımızda müslüman gibi görülen, ancak kendi içlerinde evrim inancını yaşamaya çalışan bir topluluk görmekteyiz. Kendilerine ne kadar öz müslümanız deselerde kendilerini “Hak Ehli Erenleri” diye tanımlayan bir grup, İslam kapıyı çaldığında korkudan, “Biz de Müslüman olduk” diyorlar. Ama kendi inançlarını, bir nevi Sebataycılar gibi sırta büründürüyorlar.

Alevilikte semahın anlam ve içeriği

İrfan Dayıoğlu tarafından yazıldı
Salı, 30 Aralık 2014 00:39 -

Oysa yaşam biçimlerine baktığımızda, inanç ritüellerini incelediğimizde Alevilerin bilimle ilgileri olduğunu görürüz. Alevilerin tanrı/kul ilişkisi üzerine kurgulanmış, oluşa değil yaratılışa inanan, semavi dinlerle ve dolayısıyla islam diniyle öz itibariyle bir ortaklığı yoktur. İçin özü Alevilerin inanılan biçimiyle herhangi bir dinle de ilişkileri yoktur.

Aleviler tarihte kendi dünyalarında doğuma inanıyorlar. “Bunlar, çok büyük bir ihtimalle Harran Üniversitesi ya da bu üniversiteye bağlı çevredeki eğitim kurumlarında çalışmalarını sürdürüyorlar. Bunların ortaya koyduğu bilim felsefesi de zamanla, özellikle Anadolu coğrafyasına yayılıyor. Bu felsefeye inananın topluluklar sayesinde kiteselleşiyorlar. Örneğin Baba İşhak, Baba İlyas gibi erenlerin köyleri Harran etrafındadır. Onların izlerini sürerseniz, o coğrafyaya ulaşırsınız.

Aleviliğin Orta Asya’dan gelmediği bellidir. İddiam da şudur, bundan böyle hiç kimse Alevilerin cemlerinin ve semahlarının Orta Asya’dan eski Türk inançlarından ve şaman ayinlerinden geldiğini söyleyemez. Çünkü aralarında çok farklı kozmik ve mitolojik farklılıklar var. Birbirine çok zıt iki sistemdir. Orta Asya kültürü ve şaman, Kutup Yıldızı merkezli düşünür, dünya merkezli düşünmez. İnanışa göre Kutup Yıldızı’nın etrafında dönen bütün gök cisimleri dönmektedirler. Orta Asya’dan gelmedikleri bellidir ama kimdir bu Aleviler? Dediğim gibi evrimci düşünceyi benimsemiş farklı topluluklardır. “ (Sırrı Öztürk)

Semah Nedir?

Semah, Aleviliğin önemli inanç-kültür unsurlarındandır. Semavi dinlerde kadın ve erkeğin birlikte ibadet olarak müzik ve söz eşliğinde semah dönmesi kabul edilemez bir olgudur. Bu nedenle Semah geleneğinin kökeni bir çok araştırmacı tarafından ve bir çok pir-dede tarafından gerek Kırklar Cemi ile gerekse İslam’dan çok öncesi birçok inanç ve gelenekler ile açıklanmaktadır. Semah aynı zamanda Aleviliğin temel ibadeti olan Cem’in de önemli bir parçasıdır. İlahi bir aşk olarak görülür.

Alevilikte semahın anlam ve içeriği

İrfan Dayıoğlu tarafından yazıldı
Salı, 30 Aralık 2014 00:39 -

Semahlar normalde kadın erkek karışık, yalın ayak, baş açık, bele kuşak bağlanarak yapılmaktadır. "Başım açık yalın ayak yürütün, Sen merhamet eyle lebi balım yar" Ve genelde semah yapılan meydanın bir köşesine mum yakılır. Semahın yöresine ve türüne göre semah edenlerin sayısı da değişebilmektedir. Semaha kalkanlar, uzaydaki gezegenler gibi birbirlerine dokunmadan, daire şeklinde ve karşılıklı durarak semah ederler.

Kızılbaş-Alevi yolunda semahın, Kırklar Meclisi ile başladığına inanılmakta ancak bu Meclisin kimlerden oluştuğu, nerede oluştuğu tartışması hala sürmektedir. Tartışılması da doğaldır. Çünkü 500 yıldır kendisini İslam perdesiyle perdeleyen Aleviler doğal olarak Kırklar Meclisi olayını da İslami söylemle perdelemişlerdir. Gerçeği bilenler sadece yola inanan Pirlerdir.

Semah ; cem sırasında Oniki hizmetten biri olan saz ve söz eşliğinde kadın erkek olarak yapılan hareketleri ifade etmektedir. Tarih boyunca İslami anlayış için müzik ve semah eşliğinde yapılan cemler dinsel açıdan sakıncalı görülmüştür. Oysa Kızılbaş Alevilik yolunda müzik ve semah, öğretinin, inancın, ibadetin ta kendisidir. Alevilikte, sazsız sözsüz semahsız ibadet olmaz.

Semah sırasındaki hareketlerin değişik anlamları bulunmaktadır. Gökyüzünde uçmak, evrenin dönüşü gibi dönmek, turnalar gibi kanat çırpıp uçmak, haktan alıp halka vermek, paylaşmak gibi değişik bölümlerle farklı simgesel anlamlar vardır.

Kişi Semahın manevi atmosferine adapte olarak Semaha girer, Semahlarda bireyin bağımsızlığı ana ilkedir, hiçbir biçimde Semahçılar arasında el ele tutuşulmaz, her Semazen kendi içinde bağımsızdır. Semah, nefsin kötü arzu ve isteklerinden ve korkularından arınıp ruhsal olarak özüne, aslına yönelmedir. Semah gitmek, Hakk'a ulaşmada vesiledir.

Semah normalde Cem'de dönülür (Dönmek hiçbir şeyin durmadığını ölmediğini hareket edip değiştiğini sembolize eder.)

Yüzün üzerinde semah çeşidi vardır, hepsinin ortak özelliği, ağır tempoyla başlar, hızlanır ve yavaşlayarak durur. Duyguların/ruhun uçuş ve geri dönüşünü sembolize eder.Semahta kadın ve erkek şarttır, bununda birlik, eşitlik, yaradılış, sevgi, karşıtların birliği gibi çok derin anlamları

Alevilikte semahın anlam ve içeriği

İrfan Dayıoğlu tarafından yazıldı
Salı, 30 Aralık 2014 00:39 -

vardır.

Semah yalın ayak dönölür, duygular dünyasında uçulsa da gerçeğe, doğaya/toprağa bağlılığı sembolize eder. Bazı semahlarda avuğlar yer ve gökyüzüne döndürölür, yerle gök arasında (hava ve toprak/ tanrı ve insan) arasında bağ kurulur. Gözler genellikle el/avuğ içine bakar, bu da aynada kendini (insanda tanrıyı) görmeyi sembolize eder.(Aynayı tuttum yüzüme Ali göründü gözüme. Nazar eyledim özüme Ali göründü gözüme)

Semahta kalbe, götürölen eller, Alevilerin bir tür selamıdır. İçten ve kalpten sevgi ve yola bağlılığı sembolize eder. Semahlardaki figürler doğadaki canlı varlıkların özelliklerini, emek, sevgi, birlik vb. çeşitli konuları sembolize eder.

Alevilerin yaşadığı yörelere özgü 100'e yakın farklı semah tipleri ve değişik adları bulunmaktadır. Bunlardan en tanınmışları Kırklar Semahı, Turnalar Semahı, Gönüller Semahı, Kırat Semahı, Hubyar Semahı gibi adlarla bilinen değişik yörelere ait semahlardır.

Bütün semah türlerinde ortak olan özellik, yavaş hareketlerle başlayıp, giderek hızlanmasıdır. Semah, ağırlama, yürüme ve hızlanma olmak üzere üç bölümden oluşmaktadır. Zakir, semah deyişini bu bölümlerin ritmine uygun çalarken, semahçılar da buna uygun olarak hareket ederler.

“Bütün evren semah döner

Aşkından güneşler yanar

Aslına ermektir hüner

Alevilikte semahın anlam ve içeriği

İrfan Dayıoğlu tarafından yazıldı
Salı, 30 Aralık 2014 00:39 -

Beş vakitle avunmayız” (Hü dai)

1960'lara kadar bir kapalı toplum inancı olarak yaşıyan Alevilik, bu nedenle ibadetlerinde de çeşitlilikler göstermektedir. Alevi ibadetin en önemli inanç ritüeli olan Semah'ta bölgelere göre şekilsel farklılıklar göstermektedir. Ancak öz aynıdır. İçerik aynıdır değişik olan semahın yürüyüş (dönüş) biçimleridir. Birde semah yürünmesi için saz eşliğinde çalınan deyişler farklılık gösterebilmektedir.

Semah Çeşitlerinden örnekler;

1) KIRKLAR SEMAHI

Kökenini, Kırklar Cemi'nden alan Semahtır. Aleviler arasında en yaygın semahtır. Hz. Muhammet'in, Hz. Ali'nin ve kadın- erkek canların yer aldığı 40 kişinin bulunduğu Kırklar Meclisi'ni sembolize eder.

Üç zamanlıdır. Dua, ağırlama ve yeldirme (hızlı) bölümlerden oluşur. Genellikle cemlerde yaşlı canlar bu semahı dönerler. Aleviler arasında en yaygın dönülen semahtır.

2) TURNALAR SEMAHI

Alevilikte semahın anlam ve içeriği

İrfan Dayıoğlu tarafından yazıldı
Salı, 30 Aralık 2014 00:39 -

Turna kuşunun, Alevi edebiyatında özel bir yeri vardır. Turna ile Hz. Ali arasında bir ilişkinin olduğu varsayılır. Turna semahı, turna kuşunun figürlerine dayanır. Hareketler; turnanın hareketlerine benzer. Yavaş ve olgundur.

“Yemen ellerinden beri gelirken

Turnalar Ali’mi görmediniz mi?

Havanın yüzünde semah dönerken

Turnalar Ali’mi görmediniz mi?”

3) KIRAT SEMAHI

Semahların geneli kadın ve erkek canların birlikte dönmesine karşın Kırat Semahını bacılar dönerler. Bu semahta; güneş çevresindeki gezegenlerin dönüşü sembolize edilir. Köklerini ateş ve güneşi kutsayan bölgenin eski inançlarından almaktadır.

“Kırat bu dağları aşmalı bugün

Dostun ellerine düşmeli bugün...”

4) TAHTACI SEMAHI

Antalya- Toros yöresindeki Tahtacı Türkmenler’in döndüğu semaha bu ad verilir.

Alevilikte semahın anlam ve içeriği

İrfan Dayıoğlu tarafından yazıldı
Salı, 30 Aralık 2014 00:39 -

Bir bacı ile bir erkek can birlikte semah dönerler. Daha fazla kişi ile dönülen ve adına Tahtacı Semahı denenlerde vardır.

Semahlarda, ellerin yukarıdan alıp aşiayıya verme şeklindeki figürü Hak'tan alıp halka vermek anlamına gelmektedir. Bu sosyal bölüşümdeki adaleti sembolize eder.

5) TRAKYA SEMAHI

Semahlar; buldukları yörenin halk dansları ile etkileşim içinde bulunurlar. Bu nedenle yöresel farklılıklar görülür. Trakya semahları da yöredeki halk sanatının zaman , zaman etkisini ifade etmektedirler.

6) URFA SEMAHI

Bu semahta Urfa'daki Aleviler'in adeta damıtılarak korunan semahlarıdır. Bunlar içinde en özgünü ise; Urfa- Kısas Semahıdır. Urfa Semahı da genel özellikleri ile birlikte biraz Urfa etkisini de taşımaktadır.

7) AFYON SEMAHI

Afyon denilince akla Emirdağ'ın Karacalar Köyü Alevilerinin döndüğü semahlar gelir. Muhammet- Ali Semahı, Sikke Semahı ve İllallah Semahı en bilinen Afyon yöresi semahlarındandır. Kadın ve erkek canlar birlikte semah dönerler. Genellikle 6 bacı 6 erkek birlikte semaha kalkarlar.

8) RODOS SEMAHI

Alevilikte semahın anlam ve içeriği

İrfan Dayıoğlu tarafından yazıldı
Salı, 30 Aralık 2014 00:39 -

Osmanlı döneminde Anadolu'dan Rodos'a yerleştirilen Alevi'lerin döndüğü semahlardır. Semah'ın yerel kültürden etkilenmediğini söylemek olası değil. Bu nedenle Rodos Semahı; Anadolu- Rodos karışımı bir birleşim sayılır.

9) LADİK SEMAHI

Adını Samsun- Ladik'ten alan Ladik Semahını 8 bacı, 8 erkek can döner.

Semaha řu deyişle başlanır:

“Salını salını geldim köyüne

Güzeller başıma toplansın diye

Herkes sevdiğini almış yanına

Güzeller pazarı kurulsun diye”

10) HACIBEKTAş SEMAHI

Alevilikte semahın anlam ve içeriği

İrfan Dayıoğlu tarafından yazıldı
Salı, 30 Aralık 2014 00:39 -

Hacı Bektaş Veli'ye saygı semahıdır. 8-12 can ile dönülür. Sağ el göğüste mühürlenmiş olarak semaha başlanır.

Söylenen nefeslerden birisi:

“Değişmek istemem bin peygambere

Yarab dertlilere pir eyle beni”dir.

11) HUBYAR SEMAHI

5 Bacı 4 erkek can ile dönülür. Kollar sarkık, öne doğru eğilmiş olarak semaha başlanır.

Semah sırasında; hem kendi, hem daire ekseni etrafında dönerler.

Semahlar içinde ritmik olarak en hareketli dönülen semah sayılır.

“Beylerimiz elvan gönül üstüne

Ağlar gelir pirim Abdal Musa'ya

Urum abdalları postun eğnine

Alevilikte semahın anlam ve içeriği

İrfan Dayıoğlu tarafından yazıldı
Salı, 30 Aralık 2014 00:39 -

Bağlar gelir Pirim Abdal Musa'ya..."

12) Kürt Alevileri Semahları;; Sivas, Erzincan, Tokat, K. Maraş, Dersim, Malatya, Bingöl, Elazığ, Adıyaman ve Urfa gibi illerde karşılaşılan semahların en ayırt edici özelliklerini, "usul değişimi" oluşturur. Buna göre, semahın 'ağırlama'sından 'çarh' bölümüne doğru giderek artan temposu içinde, usul değişimleri meydana gelmektedir.

Semah etmek, ibadet etmektir.

Semah ibadet halidir, Süslü-püslü giyecekler giyerek yapılan semahın sadece folklorik anlamı olur ki ibadetten dışlanmış olur. Günümüzde bir çok cem evinde ve Alevi derneklerinde folklorik semah ekipleri oluşturulmuş bulunmaktadır. Elbette yeni kuşaklara inanç ritüellerimizi öğretmek çok iyi bir hizmettir. Ancak Cem ve Cem'lerde yürütölen Semah hizmeti ibadet hizmetidir ve yalnızca Alevi ibadet yerlerinde semah dönmek haktır. Semahımıza ve inancımıza saygısızlık yapmıyalım, yaptırmayalım. Semah, benlikten arınmaktır, Hakk ile Hakk olmaktır. Kırklar Meclisi'nde ki aşk ve cebze halidir ve semahın adresi de "Kırklar Meclisi" dir.

"Vardım kırklar meydanına

Gel berü hey can dediler

Yüz sürdüm ayaklarına

Gir işte meydan dediler

Alevilikte semahın anlam ve içeriği

İrfan Dayıoğlu tarafından yazıldı
Salı, 30 Aralık 2014 00:39 -

Kırklar bir yerde durdular

Yerlerinden yer verdiler

Meydana sofraya serdiler

El lokmaya sun dediler

Gir semaha aşk ile Hakk'a

Silinsin pak olsun ayna

Kırk yıl bir kazanda kayna

Daha çığsin yan dediler" (Şah Hatayi)

Semah etmek; Bir kuşun kanadında, güneşin etrafında, bulutların üstünde dönmektir. Aynı dünya gibi, ay gibi, evrendeki yıldızlar gibi, kıştan yazaya, geceden gündüze dönmek. İnsanı merkez, elini ayna yapmak ve aynada özünü seyretmek. İnsanı sevmek, paylaşmak, inanmak ve arınmak. Turna olup hakka ve hakikate doğru göçmek gökyüzüne ağmak, karanlıkta, aydınlık

Alevilikte semahın anlam ve içeriği

İrfan Dayıoğlu tarafından yazıldı
Salı, 30 Aralık 2014 00:39 -

yürekte ışık ve bir deyiş, bir nefes olup dönmek ve birlik olmak, birliğe, kardeşliğe, insan sevgisine ağmak ve kendi gerçeğini kavrayıp dönmektir.

“Ay Ali”dir gün Muhammed

Üç yüz altmış altı sünnet

Balıklar da suya hasret

Çarh dönerler göl içinde

Göl içinde çarha döner

Susuzluktan bağrı yanar

Müminler secdeye iner

Seyir var seyir içinde” (Pir Sultan)

Alevilikte semahın anlam ve içeriği

İrfan Dayıoğlu tarafından yazıldı
Salı, 30 Aralık 2014 00:39 -

Günümüzde hem sırrı bilenler azaldı, hem de sırrı aktaracak talip kalmadı. Pir ve talip ilişkisi bozuldu, bilimle, akıl ile hareket eden Pirlerin yerini, Pir maskeli müslüman imamlar aldı. Cem evlerimizde imamlar bulundurulmakta. Yolun başını haramiler kesmiş durumda. Özellikle 12 Eylül darbesi ile başlayan son 35 yıllık süreç Alevilerin büyük kesimini Hakk gerçeğinden kopardı. Talipler görgüden geçmez oldu. Müsahipler birbirini göremez oldu. Musahiplik yeni kuşaklara aktarılamadı. Pir talibini, talip Pirini unuttu. Sırrı bilen Ocak pirlерinin yerini dernek, vakıf dedeleri aldı. Kısacası yol bozuldu. Yolun bozulmasıyla birlikte, onun ibadeti de yapılmaz oldu. Yapılan ise Hakk için değil seyir için yapılır hale geldi.

12 Eylül'den bu yana Alevi çocuklarına 34 yıldır zorla Sünni İslamiyet dersleri verilmektedir. Bu Alevi inancında büyük bir kırılmaya yol açmıştır. Öyle ki bugün Alevi asimilasyonu bizlere Alevi açılımı olarak sunulmaya çalışılmaktadır. Alevilerin önemli kesimi de bu Açılım oyunlarına gelmektedir. Evrensel bir inanç olan Alevilik İslami bir mezhep olarak bile kabul görmemekte bir tarikat muamelesi görmektedir.

Alevinin kutsal semahı, insanın var oluşunun sembolü, birliğin, kardeşliğin, eşitliğin ve özgürlüğün sembolü semahımız bu içeriklerinden boşaltılarak folklorik bir oyun derecesine indirilmekte, Alevinin ceminde deyişlerimiz, beyitlerimizin yerini kurandan sureler, abdestler, namazlar, islam ilahileri almaktadır. Kendini bu hakikat yolunun yolcusu sayanlara düşen büyük sorumluluklar bulunmaktadır. Pir ile talibi buluşturmak zorundalar. Yola yeniden ikrar vermek zorundalar. Görgüden geçmek zorundalar. Yola girmek için de müsahip olmak zorundalar.

Yeni bir başlangıç yapmanın asgari koşulları bunlardır. Semahımızı gerçek içeriği ile yürüyeceğimiz bir ortam yaratmanın yegane yolu bu asgari şartları yerine getirmekten geçiyor.

Yararlanılan kaynaklar ;

* Kadimden sonsuza Alevilik yazıları (Dede Turabi Akbal)

Alevilikte semahın anlam ve içeriği

İrfan Dayıoğlu tarafından yazıldı

Salı, 30 Aralık 2014 00:39 -

* Kimlik Mücadelesinde Alevilik; (Erdoğan Yalgın)

* Aleviliğin Gizli Tarihi; (Erdoğan Çınar)

* Hakk'ın Emri Rızası: (Başköylü Seyyid Hasan Efendi)

* Anadolu Aleviliği; (Esat Korkmaz)

* *Alevilerin Büyük Sırrı; (Ünsal Öztürk)*